

ד"ר אילה שקלאר

שיוך מוסדי: המכללה האקדמית חמד / המכללה האקדמית אפרתה

תחומי התמחות ומחקר: תולדות היישוב וראשית המדינה, חקר הזיכרון הקולקטיבי, קולנוע תיעודי ככלי מחקר, ארכיונאות דיגיטלית ותיעוד בעל-פה.

אודות ותחומי עשייה אקדמית

ד"ר אילה שקלאר היא היסטוריונית וחוקרת רב-תחומית, המתמחה בהיסטוריה חברתית, דתית ופוליטית של ימי המעבר מיישוב למדינה. מחקרה בוחנים את עיצובם של נרטיבים היסטוריים, תהליכי חינוך ותעמולה במרחב הישראלי, ויחסי הגומלין בין הממסד למגזרים השונים בתקופת המנדט.

לצד עבודתה המחקרית הקלאסית, ד"ר שקלאר פועלת בחזית המחקר היישומי והתיעודי בישראל. היא מפתחת מתודולוגיות לארכוב דיגיטלי ותיעוד בזמן אמת, ומשמשת כמנהלת התוכן של עמותת "זיכרון 710", העוסקת באוצרות ושימור מדיה דיגיטלית מאירועי השעה בעוטף עזה. עשייתה האקדמית משלבת "מחקר מבוסס יצירה" (Creative Research) באמצעות בימוי ויצירה של קולנוע דוקומנטרי והנגשת תכנים היסטוריים ומחקריים למרחב הציבורי, המוזיאלי והחזותי.

השכלה, הכשרות ותוכניות מנהיגות

- **Ph.D. בהיסטוריה ופילוסופיה**, אוניברסיטת בר-אילן (2019).
 - נושא הדיסרטציה: "הגות או תועמלנות: מחלקת החרדים בקרנות הלאומיות בתקופת המנדט" (בהנחיית פרופ' יוסי כץ וד"ר ראובן גפני).
- **M.A. בקולנוע – הפקה ותיאוריה**, המכללה האקדמית ספיר (2024).
- **M.A. בלימודי ארץ ישראל**, אוניברסיטת חיפה (2011).
 - נושא התזה: "הפנקס פתוח: דוד צבי פנקס וההתנקשות בחייו 1952" (בהנחיית פרופ' מוטי גולני).
- **עמיתה בתוכנית "אתחול"**, עמותת קולות ועתיד לעוטף (2026).
- **עמיתה בתוכנית מנדל למנהיגות אזרחית בנגב** (2020–2022).
- **הכשרות עמיתות:** קורס עובדי תיעוד בעל פה (האוניברסיטה העברית, 2025–2026), חממת "עדות במאבק" ליוצרים דוקומנטריים (מכון ון-ליר, 2023).

ספרים ופרסומים אקדמיים

ספרים

1. שקלאר, אילה. **ולו רק הד: מחלקת החרדים בקק"ל 1946-1925**, רמת גן: הוצאת אוניברסיטת בר-אילן, 2024 (זוכה פרס קתדרת קק"ל לכתב יד מחקרי מצטיין).
2. שקלאר, אילה. **על הרי ישראל: מסעה הנשכח של משלחת חובבי ציון לארץ 1890**, ירושלים: הוצאת יד יצחק בן-צבי, 2026.

מאמרים בכתבי עת שפטים

1. שקלאר, אילה. "בין הקרנות הלאומיות לארצות האסלאם: קשריהם של הרב ישעיהו שפירא ור' בנימין עם חכמי ארצות האסלאם במחלקה לתעמולה בקרב החרדים, 1928-1933", **פעמים: רבעון לחקר קהילות ישראל במזרח** (2026).
2. שקלאר, אילה וכץ, יוסי. "עיתון ההד כמעצב תרבות חרדית-ציונית בהשראת הראי"ה קוק, 1926-1933", **קתדרה: לתולדות ארץ ישראל ויישובה**, 179, תשרי תשפ"ב, עמ' 113-134.

3. שקלאר, אילה. "כרונולוגיה, אידיאולוגיה ואקולוגיה: גלגוליו של 'לוח דינים ומנהגים' בהוצאת קק"ל והיכל שלמה", **מורשת ישראל: כתב עת ליהדות, לציונות ולארץ ישראל** 18, תש"ף, עמ' 129-156.
4. שקלאר, אילה. "חמת ה' על הנקודות שהיו מנותקות מן הישוב החדש החלוצי": לקחים היסטוריוסופיים ממאורעות תרפ"ט בחברון, בכתביו של 'האדמו"ר החלוץ"', **על אתר: ביטאון לענייני מקרא וארץ ישראל** כ, תשע"ט, עמ' 67-86.
5. שקלאר, אילה. "הפנקס פתוח: השר דוד צבי פנקס - פעילותו, דרכו הפוליטית ופרשת ההתנקשות בחייו", **ישראלים: כתב עת לחקר ישראל והציונות** 7, חורף תשע"ו, עמ' 107-137.
6. שקלאר, אילה. "זיכרון קולקטיבי, זיכרון סלקטיבי: פרשת קסטנר ועיצוב זיכרון השואה בחברה הישראלית", **היה היה: במה צעירה להיסטוריה** 8, תשע"א, עמ' 7-31.

פרויקטים נבחרים ומחקר יישומי

- **ניהול תוכן ומתודולוגיה, "זיכרון 710"**: פיתוח מודלים לארכוב קהילתי דיגיטלי מבוסס מדיה ויישומי מסרים (WhatsApp) לאיסוף ושימור תיעוד מאירועי ה-7 באוקטובר.
- **פיתוח קונספט ותוכן למיזמי מורשת אזורים**: הובלת התשתית המחקרית של אתר "בית המייסדים" שדרות ופיתוח תוכני של מיזם המורשת הפיזי "סיפורה של חנות" בשדרות (בשיתוף הקרן לפיתוח שדרות).
- **פילמוגרפיה אקדמית ותיעודית (מחקר מבוסס יצירה):**
 - *הממונה: שואה וגאולה על פי שז"ך* (בפיתוח, 2026) – סרט תיעודי באורך מלא המבוסס על מחקר ארכיוני.
 - *אדמה רועדת* (2025) – נכלל באסופת הסרטים "ששה מבטים מדרום", קרן קולנוע מדרום.
 - *זמניים 2* (2024) – סדרת סרטים תיעודיים על חיי הקהילה בעוטף בתקופת הפינוי.
 - *הפנקס פתוח* (2022) – סרט ביוגרפי-היסטורי (32 דק') בעקבות מחקר התזה.